

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Навчально-науковий юридичний інститут

Кафедра цивільного права

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ДОГОВІР ЯК ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВА ФОРМА ТОВАРНОГО
ОБОРОТУ**

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Освітньо-професійна програма Право

Спеціальність 081 Право

Галузь знань 08 Право

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 2 від 05 жовтня 2022 р.

м. Івано-Франківськ - 2022

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до навчальної дисципліни
3. Мета та цілі навчальної дисципліни
4. Програмні компетентності та результати навчання
5. Організація навчання
6. Система оцінювання навчальної дисципліни
7. Політика навчальної дисципліни
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Договір як цивільно-правова форма товарного обороту
Викладач (-і)	Гейнц Руслана Миколаївна, доцент, к.ю.н., зав. кафедри цивільного права
Контактний телефон викладача	(0342) 596130
E-mail викладача	ruslana.heints@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://test-d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку індивідуальних занять викладача з магістрантами, розміщеному на інформаційному стенді та сайті кафедри https://kcp.pnu.edu.ua/інформація-щодо-навчального-процесу-2/ Також можливі консультації шляхом листування через електронну пошту, зокрема, що стосується погодження планів та змісту індивідуальних науково-дослідних завдань.
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<u>Предметом</u> вивчення навчальної дисципліни є теоретичні та правові аспекти договору як правової категорії, аналіз основних джерел договірного регулювання, розуміння договору як правочину, договору як правовідношення, динаміки договору, договірної відповідальності, а також практика реалізації відповідних норм. Програма навчальної дисципліни складається з таких <u>змістових модулів</u>: 1. Теоретичні підходи до розуміння категорії договору. 2. Договір як підстава виникнення договірного зобов'язання. Динаміка договору. 3. Класифікація договорів у сучасному цивільному праві. Різноманітні договори. Договір як унікальне правове явище у всіх правових системах є одним із основних елементів правопорядку, який юридично забезпечує дійсність обмінних процесів з метою задоволення потреб суспільства окремих його громадян або їх об'єднань. Саме конструкція договору стала одним із найвизначніших здобутків світової правової культури. Адже договір, як універсальний інструмент правового регулювання, разом із традиційним застосуванням у сфері приватного права, в сучасних умовах, застосовується не тільки у сфері приватного, а й публічного права. Враховуючи те, що у договірній сфері сторони можуть відходити від його положень, все більш актуальним стають питання щодо теоретичного переосмислення категорії договору. Саме тому дослідження договору як універсальної правової конструкції викликає значний науковий інтерес. Зміст дисципліни дозволяє підійти до розуміння категорії договору як багатоаспектного поняття, поглибити знання джерел договірного права, розуміння динаміки укладеного договору, відповідальності за невиконання чи неналежне виконання договору тощо. Основою вивчення дисципліни є бездоганне знання договірного законодавства та вміння застосовувати його на практиці. <u>Основними джерелами</u> договірного права виступають Цивільний кодекс України, Господарський кодекс України, Кодекс торговельного мореплавства України, Земельний кодекс України, Сімейний кодекс України, спеціальні закони України, які регулюють договірні відносини в тій чи іншій сфері суспільної діяльності. Зокрема, «Про міжнародне приватне право», «Про туризм», «Про зовнішньоекономічну діяльність», «Про особливості здійснення права власності у багатоквартирному будинку», «Про авторське право і суміжні права», «Про захист прав споживачів», «Про	

банки і банківську діяльність», «Про фінансовий лізинг», «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні», «Про страхування», «Про транспорт», «Про залізничний транспорт», «Про автомобільний транспорт», «Про фінансово-кредитні механізми і управління майном при будівництві житла та операціях з нерухомістю», «Про споживче кредитування», «Про платіжні системи та переказ коштів в Україні», «Про електронні довірчі послуги», «Про інвестиційну діяльність» та низка інших законів та підзаконних нормативно-правових актів. Положення про цивільно-правові договори містяться в статутах господарських товариств, звичаях ділового обороту та інших регуляторах цивільних правовідносин.

Про визначну роль договору свідчить той факт, що із понад 1300 статей ЦК України майже половина з них присвячена договору. Конструкція договору проникає у всі сфери економічного і духовного життя суспільства. Як інструмент правового регулювання договір, водночас із застосуванням у сфері приватного права, в сучасних умовах використовується у сферах публічного права: конституційному, адміністративному, екологічному, фінансовому. Важливо, щоб випускники юридичних закладів вищої освіти володіли необхідними знаннями у галузі договірного регулювання суспільних відносин.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни є поглиблення у здобувачів вищої освіти системи необхідних юридичних знань, професійних навичок та вмінь вирішувати практичні завдання щодо договірного регулювання суспільних відносин, принципів договірного права, доктринальних підходів до систематизації цивільно-правових договорів, розуміння багатоаспектності договору як цивільно-правової категорії, відмінностей цивільно-правового договору від різногалузових договорів.

Основними цілями вивчення дисципліни набуття здобувачами вищої освіти компетентностей щодо знання та розуміння змісту норм законодавства України, що є джерелами правового регулювання договору, формування умінь та навичок для самостійного розв'язання практичних проблем, які виникають у процесі реалізації договірної правосуб'єктності учасників цивільних правовідносин, правильного застосування норм договірного права.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності:

- ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК2. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.
- ЗК3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, в тому числі іноземних.
- ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК8. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).
- ЗК10. Здатність розробляти проекти та управляти ними.
- ЗК12. Здатність скеровувати зусилля, поєднуючи результати різних досліджень та аналізу, вчасно подавати результат.

Фахові компетентності:

- СК1. Здатність застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності.
- СК5. Здатність використовувати сучасні правові доктрини та принципи у правотворчості та в процесі застосування інститутів договірного права.
- СК6. Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію.
- СК9. Здатність застосовувати міждисциплінарний підхід в оцінці правових явищ договірного права та правозастосовній діяльності.

СК10. Здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм договірної права, а також розуміння особливостей практики їх застосування.

СК13. Здатність доносити до фахівців і нефахівців у сфері договірної права інформацію, ідеї, зміст проблем та характер оптимальних рішень з належною аргументацією.

СК14. Здатність самостійно готувати проекти нормативно-правових актів, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати їх впливу на відповідні суспільні відносини.

СК17. Здатність ефективно здійснювати правоосвітню діяльність

Програмні результати навчання:

соціально-гуманітарна ерудованість

ПРН 1. Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання.

ПРН 3. Проводити збір та інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел, включаючи цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження.

дослідницькі навички

ПРН 4. Здійснювати презентацію свого дослідження з правової теми, застосовуючи першоджерела та прийоми правової інтерпретації складних комплексних проблем, що постають з цього дослідження.

комунікація

ПРН 6. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати та наводити переконливі аргументи.

професійна самоорганізація та використання інформаційних технологій

ПРН 8. Ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію, отриману з достовірних джерел для проведення наукових досліджень та практичної діяльності.

ПРН 9. Генерувати нові ідеї та використовувати сучасні технології у наданні правничих послуг

праворозуміння

ПРН 11. Розуміти методику процесу правотворення та правозастосування інститутів публічного та приватного права і кримінальної юстиції.

правозастосування

ПРН 13. Демонструвати вміння узагальнювати практику застосування окремих правових інститутів.

ПРН 14. Демонструвати здатності щодо пошуку, інтерпретації та застосування правових позицій та рішень ЄСПЛ з метою захисту прав людини в різних судових провадженнях.

ПРН 15. Обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування.

ПРН 16. Демонструвати базові вміння виконувати окремі процесуальні функції суб'єктів правозастосування (судді, прокурора, адвоката, правового радника, нотаріуса, слідчого).

ПРН 17. Готувати проекти нормативно-правових актів, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати їх впливу на відповідні суспільні відносини.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	4
семінарські заняття / практичні / лабораторні	6
самостійна робота	80

Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативна / вибіркова
1	081 Право	1	вибіркова
Тематика навчальної дисципліни			
Тема		кількість год.	
		лекції	заняття сам. роб.
Змістовий модуль 1. Теоретичні підходи до розуміння категорії договору			
Тема 1. Цивільно-правовий договір як основний інститут цивільного права		2	– 8
Тема 2. Правове регулювання цивільно-правових договорів		–	– 8
Тема 3. Договір як форма реалізації цивільної правосуб'єктності учасників цивільного обороту		–	2 6
Змістовий модуль 2. Договір як підстава виникнення договірних зобов'язань. Динаміка укладеного договору			
Тема 4. Договір як юридичний факт		2	– 8
Тема 5. Договір як правовідношення		–	2 10
Тема 6. Динаміка укладеного договору		–	– 12
Тема 7. Загальні засади договірної відповідальності		–	– 8
Змістовий модуль 3. Класифікація договорів у сучасному цивільному праві. Різногалузеві договори			
Тема 8. Систематизація цивільно-правових договорів. Типи договорів та їх цивільно-правова характеристика		–	2 10
Тема 9. Концепція цивільно-правового договору в інших галузях права		–	– 10
ЗАГ:		4	6 80
6. Система оцінювання навчальної дисципліни			
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Загальна система оцінювання навчальної дисципліни є уніфікованою в межах Навчально-наукового юридичного інституту і визначається п. 4.5 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у Навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, затвердженим Вченою радою Юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, протокол № 2 від 12.10.2010 р. (зі змінами, внесеними Вченою радою ННЮІ, протоколи № 5 від 28 лютого 2017 р., № 11 від 25 червня 2019 р., № 6 від 25 червня 2020 р., № 2 від 22 жовтня 2021 р., № 6 від 10 лютого 2022 р.) https://law.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/100/2022/08/ПОЛОЖЕ_2.pdf		
Вимоги до письмових робіт	Вивчення дисципліни передбачає обов'язкове виконання письмової домашньої контрольної роботи, відповідно до Методичних вказівок щодо написання та здачі домашніх контрольних робіт здобувачами заочної форми навчання ННЮІ ПНУ імені В. Стефаника, затверджених НМР ННЮІ, протокол № 1 від 25 вересня 2019 р. (зі змінами, внесеними НМР ННЮІ, протоколи № 4 від 25 травня 2020 р. https://law.pnu.edu.ua/документи-нмр/ Кожен здобувач виконує домашню контрольну роботу за індивідуальним варіантом відповідно до порядкового номера цього здобувача за списком у навчальному журналі академічної групи. Максимальна оцінка роботи – 30 балів. Завдання та вимоги до		

	виконання контрольних робіт містяться в Методичних вказівках для підготовки до семінарських занять здобувачів вищої освіти заочної форми навчання, які розміщені на сайті кафедри URL: https://kcp.pnu.edu.ua/op-magistr/навчально-методичні-матеріали/ Контрольні роботи виконуються рукописним текстом у зошиті (12-18 аркушів). Контрольна робота повинна бути подана на кафедру за 10 днів до початку сесії. Якщо навчання проводиться дистанційно – здобувач виконує роботу і, за погодженням із керівником дисципліни, надсилає її електронний примірник на e-mail викладача або у Classroom.
Семінарські заняття	Система оцінювання семінарських занять визначена п.4.5 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у Навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника
Умови допуску до підсумкового контролю	Порядок та організація контролю знань здобувачів, зокрема, умови допуску до підсумкового контролю визначаються р. 5.3 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у Навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.
Підсумковий контроль	Форма підсумкового контролю: екзамен. Здобувачі здають екзамен у письмовій формі. Структура білета складається із 10-ти тестових завдань, кожне з яких оцінюється по 2 бали, 2 теоретичні питання – по 10 балів кожне та задачі – 10 балів. Екзамен може проводитися з використанням технологій дистанційного навчання на платформі https://test-d-learn.pnu.edu.ua/ . У такому разі екзамен проводиться у тестовій формі. Структура білета – 50 тестових завдань різної складності, кожне з яких оцінюється в 1 бал. Екзаменаційний бал додається до отриманих здобувачем балів за семестровий (поточний) контроль, який включає бали за семінарські заняття та домашню контрольну роботу, і заноситься у відомість успішності.

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи:

Планується виконання здобувачами однієї обов'язкової домашньої контрольної роботи, вимоги до якої визначені в Методичних вказівках для підготовки до семінарських занять студентів заочної форми навчання, які розміщені на сайті кафедри. Методичні матеріали розміщені на сайті кафедри - <https://kcp.pnu.edu.ua/op-magistr/навчально-методичні-матеріали/>

Академічна доброчесність:

Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>.

Відвідування занять

Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідують семінарські заняття навчальної дисципліни.

Лекційні та семінарські заняття можуть проводитися з використанням технологій дистанційного навчання.

8. Рекомендована література

1. Бервено С. М. Проблеми договірного права України: монографія. Київ: Юрінком Інтер, 2006. 392 с.
 2. Васильєва В.В. Договір як підстава виникнення цивільно-правового зобов'язання: дис...канд. юрид. наук. Київ, 2013. 216 с.
 3. Договірне право України. Загальна частина: навч. посіб. / Т.В. Боднар, О.В. Дзера, Н.С. Кузнецова та ін.; за ред. О.В. Дзери. К.: Юрінком Інтер, 2008. 896 с.
 4. Договірне право України. Особлива частина: навч. посіб. / Т.В. Боднар, О.В. Дзера, Н.С. Кузнецова та ін.; за ред. О.В. Дзери. К.: Юрінком Інтер, 2009. 1200 с.
 5. Договір як універсальна форма правового регулювання: монографія / за заг ред. проф. В.А.Васильєвої; Івано-Франківськ, 2016. 399 с.
 6. Договірне регулювання приватноправових відносин в умовах євроінтеграційних процесів в Україні: монографія/ За заг. ред. академіка НАПрН України О.Д.Крупчана; наук. ред. А.Б.Гриняк.К., 2017. 334 с.
 7. Зозуляк О. І. Реалізація цивільної правосуб'єктності юридичних осіб у договірній формі: монографія. Івано-Франківськ, Нова Зоря. 2013. 216 с.
 8. Науково-практичний коментар до Цивільного кодексу України: у 2 т. /за ред. О. В. Дзери, Н. С. Кузнецової, В.В. Луця. 5-е вид., перероб. і допов. К. : Юрінком Інтер, 2013. Т.1. 832 с.
 9. Науково-практичний коментар до Цивільного кодексу України: у 2 т. /за ред. О. В. Дзери, Н. С. Кузнецової, В.В. Луця. 5-е вид., перероб. і допов. К. : Юрінком Інтер, 2013. Т.2. 1022 с.
 10. Розробка механізму правового регулювання договірних відносин у підприємницькій діяльності / За ред. академіка АПрН України В.В. Луця. К.: НДІ приватного права і підприємництва АПрН України, 2009. 300 с.
 11. Тетарчук І. В. Договірне право України. Навчальний посібник для підготовки до іспитів. Київ: ЦНЛ, 2016. 260 с.
 12. Оновлення договірного регулювання приватноправових відносин в Україні: монографія. /за заг. ред. А.Б. Гриняка, О.О. Кота, М.Д. Пленюк. Київ. НДІ приват. права і підприємництва ім. акад. Ф.Г. Бурчака НАПрН України, 2020. 448 с.
 13. Схаб-Бучинська Т.Я.Обмеження договірної свободи у цивільному праві України: монографія. Івано-Франківськ: Супрун В.П., 2020. 211 с.
- Детальний перелік монографічної, наукової, науково-практичної літератури, нормативних джерел та інформаційних ресурсів до кожної теми міститься в навчально-методичних посібниках:
1. Гейнц Р. М. Договір як цивільно-правова форма товарного обороту: методичні вказівки для підготовки до семінарських занять магістрантів 1-го курсу заочної форми навчання спеціальності «Право». Івано-Франківськ: ПНУ ім. В. Стефаника, 2022. 44 с. URL: <https://kcp.pnu.edu.ua/op-magistr/navchalno-metodichni-materiali/>
 2. Гейнц Р. М. Договір як цивільно-правова форма товарного обороту: методичні вказівки для забезпечення самостійної роботи магістрантів 1-го курсу заочної форми навчання спеціальності «Право». Івано-Франківськ: ПНУ ім. В. Стефаника, 2022. 36 с. URL: <https://kcp.pnu.edu.ua/op-magistr/navchalno-metodichni-materiali/>

Викладач:

доц. Гейнц Р.М.